

Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutissaatut siunnersuummut nassuiaatit.

1. Nalinginnaasumik nassuiaatit.

Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik Inatsisartut peqqussutaat nr. 12 ulloq 22. december 1988-imeersoq 1. januar 1989-imi atuutilerpoq 1993-imi aamma 1996-imi peqqussummi allannguinnikkut peqqussut annikitsunik iluarsivigineqarluni.

1993-imi allannguutitut ilaatigut § 1, imm. 2-mi siunertaq pillugu aalajangersakkat isumannaallisarnissaannut, inuup peqqinnartumik inuunissaanut pingaaruteqartumik silaannaap, nunap immallu pitsaasuutinniarnernit arlalitsigut aalajangersakkat ilaapput, 1996-imi allannguinnermi assartuutit motoorillit motooreqanngitsullu pinngortitaq avatangiisillu eqqarsaatigalugit malittarisassiornissamut inatsisitigut tunngavissaliisoqarpoq.

Avatangiisit pillugit peqqussutip kingullermik iluarsiiqqineqarneranit taamaalilluni ukiut arfinillit sinnerlugit ingerlareerput. Tamatuma peqatigisaanik avatangiisitigut annertuumik ineriartor-toqarsimavoq, tamatumalu malitsigisaanik avatangiisit pillugit peqqussutip tamarmiusup peqqissaartumik nutarternissaanut pisariaqartitsisoqalersimalluni. Tamannali suliaasaq annertuujullunilu piffissamik annertuumik pisariaqartitsissaq peqqissaartumik piareersarnissamut pisariaqartitsisussa. Siunnersuummi matumani taamaattumik nukinginnarluinnartumik ilassutissat iluarsiiqqutissallu kisimik aalajangiunneqarput.

Nunat tamalaat akornanni avatangiisit pillugit isumaqatigiissutini Kalaallit Nunaata maannakkut akuersaarsimasaanut nammassinninniarluni ingerlanneqartoq tunngavigalugu allannguutit ilai suliarineqarput, taamaattumillu allannguutit kalaallit avatangiisit pillugit inatsisaannut isumaqatigiissutit taakku ilanngunneqarnissaannut ilaallutik. Allannguutit allat nunat tamalaat isumaqatigiissutaannut arlalinnut allanngut kalaallit siunissami akuersaarnissaannut siunnerfeqarput, Inatsisartut akuersaarnissanut taamaattunut piginnaateriinnikkaluarlugit. Allannguutit isumagineqartut taamaalillutik siumut sammisinneqarput, tamatuma kingornagut isumaqatigiissut akuersaarneqartorlu avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik peqqussutip allanngortittarnissaa pinngitsoorneqassalluni. Isumaqatigiissut akuersaarneqanngippat tassunga atasumik inatsisitigut tunngavissat taamaaqataanik atulersinneqassanngillat.

Taakku saniatigut suliffeqarfiit immikkut mingutsitsisut malittarisassiornissaannut ullutsinnut naleqqunnerusumik sunniuteqarluarnerusumillu inatsisitigut tunngavissaqarnissaq siunertarineqarpoq, taamaattumik peqqussutip kapitaliani 5-imi suliffeqarfinnut taakkununga tunngasunik allannguisoqarpoq. Kiisalu allannguipeq aamma Kalaallit Nunaanni immiaaqqat maqitat tunisaalernissaannut periarfissiinissamut peqataassaaq.

Ataatsimut isigalugit siunnersuutikkut peqqussutip siunertatigut aalajangersagaata naleqqunnerusumik, eqaannerusumik ullutsinnullu naapertuunnerusumik naammassinninnissamut naalakkersuisut periarfissinneqarput.

Siunnersuut namminermit nukinnik annertunerusunik pisariaqartitsinermik kinguneqassanngilaq, tassami siunnersuummi allannguutit amerlanersaat annerusumik nalunaarusiornikkut erseqqinnerusumik malittarisassiornissamut inatsisitigut tunngaviliinissamik imaqarmata.

Naalakkersuisut kingusinnerusukkut nalunaarutit assigiinngitsut suliarinissaannut inatsisitigut tunngavissat pineqartut atussallugit aalajangerpata, aningaasatigut kingunerisassaat tusarniaanikkut nalunaarsorneqarumaarput. Tamatuma kingorna paasinarsissappat suliassaqarfimmi tassani nalunaarut aningaasartuuteqarnerulernermit pissutaasoq, taava aningaasartuutaanerulersut taakkua Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut politikkianni nalinginnaasumik tulleriiarinnermut ilanngunneqassapput. Tamanna aammattaaq § 36 a (allannguut nr. 6) naaportorlugu iliuusissatut pilersaarutinut atuuppoq.

Siunnersuut manna KANUKOKA-mi, kommunini, Aningaasaqarnermut Pisortaqarfimmi, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmi, Nunanut Allanut Pisortaqarfimmi, Namminersorneq pillugu Pisortaqarfimmi, Akileraartarnermi Pisortaqarfimmi, Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisorta-qarfimmi, Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmi, Inuussutissarsiornermut, Nunalerinnermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfimmi, Peqqissutsimut Pisortaqarfimmi, Kultureqarnermut, Ilinniarti-taanermit, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaqarfimmi, Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfimmi, Naatsorsueqqissaartarfimmi, Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Sinniisoqarfiani, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffianni kiisalu Ilik-mi tusarniutigineqarsimavoq.

Tusarniaanermit atatillugu oqaaseqaatit tiguneqarput KANUKOKA-mit, Uummannap kommunianit, Aningaasaqarnermut Pisortaqarfimmit, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit, Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisortaqarfimmit kiisalu Inuussutissarsiornermut, Nunalerinnermut Sulisoqarnermullu Pisortaqarfimmit. Illuatungiliuttunit taakkunanga oqaaseqaatit siunnersuummi ilanngunneqarlutilluunniit illuatungiliuttunit iliuuseqarfigineqarput.

Illuatungiliuttut allat siunnersuummut oqaaseqaateqanngillat.

Siunnersuut aammattaaq Inatsisileriffimmi inatsisissanik nalilersuisarfimmi misissuataarneqarpoq, tamannalu taamaallaat kinguneqarluni

pisortatigoortuunngitsumik nassuiaatinik, missingiummi matumani iluarsivigineqartunik.

2. Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit.

1-imut.

Paasiuminarsaanissaq eqqarsaatigalugu peqqussummik allannguummut matumunnga atatillugu § 7-ip, imm. 1-ip nutaamik ataatsimut oqaasertalerneqarnissaanik siunnersuut saqqummiunneqarpoq, pissutigalugu aalajangersakkat ilaat, 1993-imi siullermik allattuiffimmi immikkoortut nutaat marluk inissinneqarnerannut peqatigitillugu peqqussummik allannguuteqartinneqartut, allannguuteqartinneqarmata.

Nassuiaatini ataani allassimasuni taamaalilluni taamaallaat allannguutit suliarineqartut nassuiarneqarput, aalajangersakkalli allannguuteqartinneqanngitsut 1988-imi 1993-imilu nassuiaatinut innersuunneqarlutik.

§ 7-imut, imm. 1-imut oqaasertaliussat aallaqqaataanni, Naalakkersuisut aalajangersakkanik aalajangersaanerminni aningaasartuutaasinnaasunut qularnaveeqqusiissuteqarnissaq pillugu aalajangersakkanik aalajangersaanissaannut inatsisitigut tunngavissaq atulersinneqarpoq. Inatsisitigut tunngavissaq eqqarsaatigineqarpoq ilaatigut atorneqassasoq qulakkiissallugu mingutsitsisoq tassaasoq assersuutigalugu saliinermut aammalu avatangiisit pinngortitalu pissuserisimasaattut ilersinnissaannut akiliisussa, tamatumani suliffeqarfik atorunnaarsimappat aningaasartuutillu tassunga atasut matussusernissaannut aningaasat pigineqanngippata. Qularnaveeqqusiissuteqarneq taamaattumik naatsorsuutigineqaaqaartussaassaaq avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik peqqussummi malittarisassat imaluunniit malittarisassat tassani inatsisitigut tunngaveqartut malillugit akuersissuteqarnissaq akuerineqarnissarlunniit anguneqassappata. Assersuutigalugu soorlu immiaaqqat imeruusaatillu puuinik utertitsisarnerup atulersinneranut atasumik utertitsisarnerup akuersissutigineqarnissaanut qularnaveeqqusiissuteqarnissaq piumasarineqarsinnaavoq.

§ 7-imi, imm. 1, nr. 10-mi oqaasertaliuineq allanngortinneqarpoq, pissutigalugu manna tikillugu aalajangersagaq taamaallaat akoorutissat ilaannik uumasuaqqanilluunniit aalajangersimasunik avatangiisinut ajoqutaasinnaasunik eqqussinissap atuinissallu inerteqqutiginnissaanut killilersimaarnissaanulluunniit periarfissiimmat. Aalajangersakkap allannguutissaatut siunnersuutigineqartukkut siunissami aammattaq annissuinerup, tunisassiornerup tuniniaanerullu aaqqiivigineqarnissaannut periarfissaq pilersinneqarnissaat sillimaffiginiarneqarpoq. Ilanngussinernut taakkununnga sunniutaapput Kalaallit Nunaat nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutinut arlalinnut akuersisimammat, soorlu Montrealimi

isumaqatigiissummut tapiliussamut, Baselimi isumaqatigiissummut, POP illugit isumaqatigiissummut tapiliussamut il.il.

Aammattaaq aalajangersakkami tunisassiornerup annertussusissaa pillugu malittarisassiortoqarnissaanut periarfissiisoqarpoq, tassa nunat tamalaat akornanni avatangiisit pillugit isumaqatigiisutini arlalinni atortussat akoorutissallit tunisassiallu akoorutissallit akornanni immikkoortitsisoqartalerat: Atortussiat akoorutissallit nalinginnaasumik nassuiarneqartarput pinngoqqaatit taakkulu akuleruttarneri, tunisassiallu akoorutissallit imatut paasineqartarlutik imerpalasut manngertullu imaluunniit silaannarmik atortussianik akoorutissalinnik marlunnik arlalinnilluunniit akuliussat.

§ 7, imm. 1, nr. 15-imi aalajangersagaq allatut oqaasertalerneqarpoq taamaalilluni aalajangersagaq immiaaqqanut imeruusaatinullu kulysrelinnut puussat ilanngunneqarlutik siusinnerusukkutullu "tunisineq sassaallernerlu" pineqaratik.

Tamatumunnga tunngavigineqarpoq 1993-imi peqqussutip allanngortinneqarnerani puussat ataasiaannartakkat utertittakkallu pillugit malittarisassat suliarineqarneranni inatsisitigut tunngavissap ilanngunneqarneranut atasumik erseqqissarneqarmat nassuiaaniarnermi ajornartorsiutit pinaveersaarniarlugit suliasaqarfimmut tassunga malittarisassat tamatigut tuniniaaneq sassaallernerlu imarissagaat. Taamatut oqaasertaliuinerup kinguneraa malittarisassat maannakkut atuuttut naapertorlugit Kalaallit Nunaanni ilaatigut immiaaqqanik maqitanik tuniniaanissaq mattunneqarsimammatt. Ukiunili kingullerni taamaattoq hoteliutilinnit imerniartarfiutilinnillu immiaaqqanik maqitanik tuniniaanissamut akuersissuteqartoqarnissaa kissaatigineqariartuinnarsimavoq. Taamatut kissateqarneq 2003-mi ukiakkut politikikkut tapersernejalerpoq, tamatumalu kingorna allaffeqarfik piumaffigineqarluni qulaani aalajangernerup inatsisitigut kingunerisinnaasaasa sapinngisamik piaarnerpaamik inissinneqarnissaat isumageqqullugit.

Aalajangersakkamili suli erseqqissaatigineqarpoq puussat aalajangersimasut atornejarnissaannut inerteqquteqarnissamut piumasaqarnissamulluunniit malittarisassatigut piumasaqaateqartoqarsinnaasoq. Puunik utertitsisalernissamik aqqissuussinerup pilersinneqarnissaanut piumasaqarneq siusinnerusumut naleqqiullugu nutaajuvoq, immikkoortumili allaffeqarfikkut atornejareersup erseqqissaatigineqarneratut isigisariaqarluni.

Atortuutit anginerusut - avatangiisinut sunniuteqartarnerisa naliliiffigineqartarneri pillugit inatsisitigut tunngavissatut malittarisassiornissaq § 7-imi, imm. 1-imi nr. 16-itut ilanngunneqarpoq. Tamanna ilaatigut nunat killeqarfii akimorlugit avatangiisinut sunniutaasut nalilerneqartarneri pillugit Espoomi isumaqatigiisut 1991-imeersup atuutilernissaanut ilaavoq. Isumaqatigiisummimi piumasarineqarmat nunami naammassineqarnissaanut atasumik atortuutit anginerusut avatangiisinut sunniuteqartarnerisa naliliiffigineqartarneri pillugit nalunaarummik suliaqartoqassasoq. Taamatuit malittarisassaqarnissamut inatsisitigut tunngavissat manna tikillugu kalaallit avatangiisit pillugit inatsisaanni amigaataasimavoq, naak 1993-imi kalaallit nangaasuteqarnerat atorunnaarsinneqaraluartoq. Mannali tikillutu

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnik atortunilluunniit suli pilersitsisoqarsimangilaq isumaqatigiissummut atatillugu nunat killeqarfiinik akimuillutik sunnuteqarsinnaasunik. Inatsisitigut tunngavissatut siunnersuutigineqartorli Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit imaluunniit atortuutit avatangiisinut sunnuteqartarnerisa naliliiffigineqartarneri pillugit piunasaqaateqartoqarsinnaaneranut periarfissiivoq.

Avatangiisinut paasissutissanik katersineq tunniussisarnerlu pillugit malittarisassiornissamut inatsisitigut tunngavissaq § 7-imi, imm. 1-imi nr. 17-itut ilanngunneqarpoq. Tamanna aammattaaq nunani tamalaani isumaqatigiisutit akuersarneqareersut siunissamilu akuersarneqartartussat kinguneraat. Isumaqatigiisutit taakkua amerlanersaannut atuuppoq nalunaarusiornissamut annikillisaanissamullu pisussaaffiliimmata. Sunik tunisassianilluunniit aalajangersimasunik eqqussuinissamik, annissuinissamik, tunisassiornissamik, tunisinissamik imaluunniit atuinissamik ilisimasaqarnissamik tamanna piunasaqaateqarpoq. Avatangiisit pillugit peqqussut maannakkuugallartoq paasissutissanik taamatut ittunik piunasaqarnissamut killeqartumik inatsisitigut tunngavissiivoq, taakkuali naammattumik annertussuseqanngillat. Taamaattumik siunnersuummi matumani nutaami avatangiisinut paasissutissanik katersineq tunniussisarnerlu pillugit erseqqissumik paatsoorneqarsinnaanngitsumillu inatsisitigut tunngaviliisoqarpoq.

2-mut, 3-mut, 4-mut 5-imullu

Suliffeqarfinnut immikkut mingutsitsisunut akuersissuteqartarnek pillugu malittarisassat manna tikillugu tunngaviatigut avatangiisit pillugit peqqussutip 1988-imi pilersinneqarneraniit siunertaq naapertorlugu atuussimapput. Taamaattumik manna tikillugu kapitali 5-imi allannguisoqarsimangilaq, kisiannili piffissap ingerlanerani suliffeqarfinnut akuersissuteqartussaanerit pillugit allattuiffissatut ilanngussap nutarterneqarnissaa pisariaqalersimavoq. Ilaatigut naleqquttuussaaq suliffeqarfiup qaqugukkat akuersissuteqarnissamik qinnuteqarnissaanut minnerpaaffiliisoqarpat. Tunisassiornermik, piginnaasatigut, atuinermik assigisaannillu minnerpaaffiliinerit atulersinnissaat ilaatigut naleqquttuussaaq. Minnerpaaffiliinerit assersuutigalugu tunisassiornermik, piginnaasatigut, atuinermik assigisaannillu tunngaveqarsinnaapput. Akuttunngitsumillu suliffeqarfiit nutaat takkuttarput, imaaliallaannaq siumut oqaatigineqarsinnaanngitsumik, annertuumilli ima ajoqusiisinnaasut mingutsitsisinnaasulluunniit peqqussummi kapitali 5-imi aalajangersakkat naapertorlugit avatangiisitigut akuersissummik pissarseqqaartariaqartunik.

Suliffeqarfiit akuersissuteqartussaaneeri pillugit allattuiffik atoruminarsarniarlugu ullutsinnullu naleqqussarniarlugu siunnersummi matumani ilanngussap peqqussummit peerneqarnissaa aalajangiunneqarsimavoq. Paarlattuanillu allattuiffiup taassuma suliarineqarnissaanut Naalakkersuisut inatsisitigut tunngavissinneqarlutik (§ 16, imm. 2). Suliffeqarfiit akuersissuteqartussaaneeri nalunaarummik pillugit allattuiffitalimmik saqqummiussisoqarneratigut tamanna pissaaq. Tamatumunnga peqatigitillugu akuersissuteqartarnek pillugu erseqqinnerusumik malittarisassiornissamut Naalakkersuisut inatsisitigut

tungavissinneqarnissaannut ilanngussisoqarpoq (§ 16, imm. 3), taamaalilluni qinnuteqaatip imassaanut piumasaqaatit, illutigut pilersaarusiornermut attuumasutigut (nuna tamakkerlugu, kommunimi illoqarfiullu ilaanut pilersaarusiornermut naapertuuttumik), akuersissutit atorneqanngitsut atorunnaarsinneqarnissaannut il.il. pillugit malittarisassaliorinnaaneq periarfissaalerluni. Taamatut malittarisassaliorneq aamma nalunaarummik saqqummersitsinikkut pissaaq, avatangiisinut akuersissutit pillugit suleriaaseq tamaat qinnuteqartumut oqartussanullu ajornannginnerulersillugu.

§ 9-im, imm. 2, § 17-imi, § 18-imi aamma § 20-mi allannguutit peqqussummi ilanngussap nalunaarummut nuunneqarluni peerneqarnerata kinguneraa.

6-imut

§ 36 a-mik ilanngussinermi Naalakkersuisut iliuusissatut pilersaarusiorsinnaalernerat pilersinneqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik kommunit immikkoortullu aalajangersimasut soorlu nukissiorfiit, aalisakkanik suliffissuit assigisaallu namminneq ingerlatatik pillugit iliuusissatut pilersaarusiornissaannut Naalakkersuisunit piumaffigineqarnissaannut inatsisitigut tungavissiisoqarpoq. Iliuusissatut pilersaarutit taakkua immikkoortuni aalajangersimasuni tunisasiat, atortut atortussialluunniit aalajangersimasut atorneqarneri, kuutsinneqarneri iginneqartarnerisaluunniit annikillisinneqarnissaannut anguniagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Aamma kommunit immikkoortullu ataasiakkaat avatangiisinut sunniutaasut nalunaarsorneqarnissaannut pisussaaffiliinerit pillugit kiisalu tamanna pillugu paasissutissiinissaq pillugu iliuuseqarnissamut pilersaarusiaq anguniagassanik aalajangersaasinnaanermut piumaffigineqarsinnaapput.

Inuiaqatigiit aaqqissugaanerat pillugu iliuusissatut pilersaarummi 2000-imeersumi allaaserineqarpoq inuiaqatigiit iluanni tamani avatangiisinik eqqarsaatiginninnissaq piujuaannartitsinissarlu siunertaralugu ineriartortitsinissap ilaatinneqarnissaat Kalaallit Nunaanni siunissami inuussutissarsiutit ineriartortinnerini tungavittut napatitsisussaasut. Inatsisitigut tungavissaq taamaattumik iliuuseqarnissamut pilersaarutit matuma piviusunngortinniarnanut ilaavoq.

Inatsisitigut tungavissaq aamma nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutit maannakkut siunissamilu atuutilersinnissaasa kingunerisaannut ilaavoq, taakkumi amerlanertigut aniatitsinerup annikillisinneqarnissaa, inaarutaasumik peerneqarnissaa ineriartornerup siuarsarneqarnissaannut atortussiallu kiisalu periaatsit allat atorneqarnissaannut teknologiit (BAT) pitsaanerpat atorneqarnissaannut il.il. pillugit nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarutini anguniagaqarnissamik piumasaqaatinik imaqarmata. Anguniakkat pisussaaffiliinerussappata peqqussummi § 7-imi, imm. 1 aallaavigalugu nalunaarummik saqqummiinikkut anguniakkat aalajangersarneqarsinnaapput.

Pisuni suni peqqussummi matumani aalajangersakkat atorneqarsinnaanerinit assersuutitut oqaatigineqarsinnaavoq sananeqaatit nungusarneqarpiarsinnaanngitsut pillugit Stockholmimi isumaqatigiissummi piumasarineqarmat ilaatigut PCB-qarneq

pillugu nalunaarsuisoqassasoq taakkualu aniatinneqarnerisa annikillisinneqarnissaat
pillugit iliuusissatut pilersaarusiortoqartariaqartoq. Kalaallit Nunaata suli
Stockholmimi isumaqatigiissut atsioqataaffinngilaa.